

Zákon snižující valorizaci penzí jsem se rozhodl podepsat.
Mám však stále pochybnosti o tom zdanení v rozporu s ústavou.
Tady je Matej Skalický a tohle je v Vinohradská 12.
Prezident se rozhodl podepsat vládinovelu, která snižuje mimořádnou valorizaci penzí.
Měl šanci ukázat, že prezidentem vše. Měl šanci ukázat, že je pojistkou ústavnosti.
Oceňují ten přístup pana prezidenta.
Problem, ale prezidente vidí mimo jiné v možném rozporu noveli s ústavou.
Ustavní sout je jedinou institucí, která vám pravou moc rozhodnout
za je navodovaný zákonu souladu s ústavou nebo ne.
Velké, složité, s dlouhavé a ostře sledované rozhodnutí.
Petr Pavel se v otázce důchodu nakonec postavil za vládu.
Měl ale na výběr. A jak významné je jeho prohlášení,
případně obrátí na ústavný sout.
Ptám se politologa z Masarykovi univerzity Miloše Gregora.
Dnes je čtvrtek 16. března.
Dobrý den, vítejte ve Vinohradské 12.
Dobrý den, děkuji za pozvání.
Tak jak hodnotíte to rozhodnutí Petra Pavla nakonec podepsat
zákon o nižších valorizacích penzí v důchodu.
Je to překvapení, není to překvapení?
No, v kategoriích překvapení to úplně hodnotit,
neumím asi, ale řekl bych, že to rozhodnutí bylo velmi státnické.
Na jednu stranu ten zákon podpořil, na druhou stranu
všechny ty vítky, které zaznívali v věřeném prostoru.
Zdá se, že s nimi s nimi nějak souzní,
že zdílí v saměvitko a zmínil v tiskové konferenci
a brád by, aby třeba to ústavnost přeskoumal ústavní sou.
Takže tady si myslím, že to bylo velice státnické.
Je to to rozhodnutí, které jsme nevýdali u Miloše Zemana
a trofám si říct, že možná ani uvácava klausek,
který také měl větší tendenci osvojovat si trošku pravou moci,
kterému až tak úplně náleželi.
Tak tady si trofám příživlo osvěžující slyšet prezidenta,
který si nenárukuje právo vykládat ústavu
lépe než ústavní soud a přenechá to na něm.
Na druhou stranu to jeho rozhodnutí je trošku šibalské, ne?
Protože on tam měl ten dodatek o tom, že pokud opozice se nerozhodne,
tak on by podal ústavní stížnost.
Protože prostě má silné pochybnosti o tom,
zdá tá novela není protivústavní.
Já tam vidím dvě důležité aspekty.
První je ta ústavnost, to znamená, je to něco,
co nebo je to pochybnost, kterou vyjadřovali jednak opoziční
politické strany, vyjadřovali to mnozí ústavní odborníci.

Takže tady je logické, že i prezident si není jistý
a je na váškách zde je to všechno v pořádku
a pokud by o politické strany nepodali tu stížnost
ten požádanskou ústavním v soudu o přeskum,
tak by to byl on, který by o tot požádal
a měli bychom nějaký, řekneme precedent pro podobné případy.
Záravím tam vidím, ale i tu politickou roli,
kdy si Petr Pavel evidentně jej vědom,
jaká je role prezidenta s ústavním systémem
a politickým systémem České republiky.
Já nechci být prezidentem, který využívá každou příležitost tomu,
aby navýšil své pravomocy za hranice ústavního vymezení.
A tohle to přeci jenom je zejména souboj vlády a opozice.
A prezident by tady neměl být tím aktérem,
který se bude snažit trumhovat na příklad z opozicí,
kdo z nich podá dřív žádost k ústavnímu soudu
nebo něco takového.
Ale on tady velice řekneme velkory se
vstoupil do pozicí a řekl ano,
já vím, že opoziční politické strany, zejména ano,
mají v umyslu se doptávat ústavního soudu,
já to nechám na nich, ale pokud by na hlu tak neučeněli,
tak já tedy jakož ten politický aktér,
který k tomu má pravomoc, se takto doptá.
Takže tady já cením ještě druhou věc,
a to je právě to, že se prezident nesnažil
souplevat opozici nebo sní soupeřit o to,
kdo bude viditelnější a aktivnější,
ale místě, kde si trofám přijít,
že to bylo logické, tak vstoupil okrok do pozadí
a řekl dobře, teď je krok na vás.
Tomu všemu rozumím nicméně, nebyl by silnější krok,
v momentě, kdy si prostě není jistý,
se k té ústavní stížnosti připojit,
nečekat až na nějakou dobu, kdy bude ta příležitost pro ně,
ale prostě v momentě, kdy opozice se rozhodne to podat,
tak jít do toho s nimi.
Je otázka, co by tím získala,
ta ústavní žaloba nebo ústavní žádost,
je otázka, co by tím získal Petr Pavel,
nebo opozice taková, opozice je dost cílná na to,
aby to to mohla zvládnout sama.
Petr Pavel ať už s vými verbálními projevy,
kdy sám aktivně říká, že nechci být až příliš aktivní,

nechce příliš zasahovat do oblastí, do kterých zasahovat nemusí,
tak ale i těm z dosavedními kroky ukazuje,
že opravdu toto není jeho ambice,
a chce spíše prezidentství a prezenckému úhradu
navrátit nějakou trošičku nadstraništější úlohu
a nechce být úplně součástí těch každodenních politických šarvát,
takže můžeme se bavit o tom, že se mohl připojit,
ale já teď nevidím nějaký dramatický rozdíl v tom postupu,
který zvolil on a v tom, kdyby se náhdu připojil,
kteří stížnosti od počátku.
Já si ještě vrátím k tom, co jsem nazval,
tedy trošku šibalským řešením.
Myslíte si, že mu to někdo poradil
nebo to šlo třeba přímo z jeho hlavy?
Netrufám si říct, kdo mu to poradil nebo zde mu to někdo poradil,
pravdu je, že prezident Pavel má okolo sebe
velice kompetentní a profesionální tým odborníků a poradců,
takže je docíamožné, že třeba pan profesor Kyslamu to poradil,
ale zároveň to je jedna z variant,
která i v mediálním prostoru už poslední dny
kolovala od hrady komentátorů.
Tady si přijerejí po líbčičku, také jsem to několikrát změňoval,
že prezident by přeci neměl být tím, když panuje nějaká nejistota,
a tady připomíme, že nebyli postavní odborníci jednotní v tom,
že je to určitě protivůstavní.
V tom případě by asi prezident měl kuna týnak
a opravdu i ta odborná obecba rozdělená,
a nebylo jednoznačný hlac, je to protivůstavní,
nebo je to naprosto v pořádku.
Na vtu chvíli mi přijde logické,
že prezident si nebyli osvojovat tu pravomoc to rozhodnout,
ale řekné dobře, tak já učiním tak,
jak mi to politicky přijde správné,
a to on okomentoval, že je potřeba trošku brzdit výdej,
státního rozpočtu, ale zároveň bych byl velice rád,
kdyby ustavní solice k tomu vyhádlil. A tady dávám prostor té opozici,
případně pokud opozice to bude konat, tak to udám,
já tady si myslím, že to byl velice profesionální rozhodnutí
ze strany prezidenta.
Když jsme změňovali tu opozici,
tak Petr Pavel s ní opakovaní jednal,
co bylo tím zlomovým rozhodnutím,
nebo zlomovým okamžikem,
kdy tedy v stěch 50 na 50 cestalo to,

že prostě ten zákon podpíše.

Tak já tady můžu vycházet s tiskuje konferenci Petra Pavla, kdy on sám řekl, že jedním z těch faktorů, který jej přiklonil, k tomu se takto rozhodnout, byla i schuska s opozičními představiteli.

To, co nakonec převážilo být jenom kousek za tech 50%, bylo hodnocení ekonomu a nakonec ale i stanovisko opozice.

Kdy oni sami si byli dlého slov vědomy, že v případě, kdyby tevalorizace proběhat, tak byla napánována, tak to bude znamenat velký problém a bude potřeba to hřešit i v násověcích měsících.

Takže oni na jednu stranu, pokud se jedná s zavřenými dveřmi, jsou svý domi toho, že ten systém je takto neudřitelný a je potřeba s tím něco dělat.

Ale pak reatoricky prostvě voli, že v medální prostředí vstupují úplně jinak.

Ono to tak skutečně vypadalo, že tím vlastně trošku prozradil Petr Pavl, něco s čím možná ta opozice úplně nepočítala, že řekne.

Je to možné, ale tady pozorný posluchač, pozorný divák a občan, který sleduje politické dění, tak už mohl zaznamenat i v minulých týdnech různé připomínky toho,

jak ať už André Babiš nebo Aléna Šilerova se k valorizacím důchodu vědřovali v minulých letech.

Zatímco například Aléna Šilerova kritizuje trhá zmíšení věku odchodu do důchodu.

V době, kdybylá ministrení financi, tak sama to změňovala jako jedno sopatření, které bude třeba za vec, protože ten důchodový systém takto je neudřitelný.

Stejně tak se s týče valorizace André Babiš, tuším v roce 2015 jako ministr financi, sam tohle to zvedel jako témak, které je třeba řešit.

Zde mná, že tady samozřejmě je to politický souboj a je neprosto legítivní a správné, že o pozice nejde úplně na hruku, jak se říká vládní většině a snaží se být nějakým kritickým hlasem, ale možná je trošičku nepováženou, jestli ta opozice má měnit takto diametrální názor o 180°, protože je opozicí a chovat se skoro, až trofám sríci antisystémově.

Ještě něco Petr Pavel vytkol v ládě, taký kritizoval za komunikaci.

Komunikaci toho, že prostě chce v létě zvyšvat ty důchody o tisícovku méně, než bylo původně v plánu, je tam problematická retroaktivita,

stav legislativní nouze, je problematický.
V čím ještě, nebo jestli to už není všechno,
zbudila ta novela takový ochlas?
Těch momentů tam je několik.
Asi první vůbec z nich byl,
že otázka a přeměřeností valoryzace
vzlem politické nebo ekonomické situaci země
se objevovala v mediálním i v politickém prostoru
už na podzim hlojnského roku, podzim roku 2022.
Tehdy někteří představitelé vlády
explicitně změňovali, že rozhodně se nevaloryzaci sahat nebude.
No a nyní si tak děje, takže tady v tomhleto
souhlasím s panem prezidentem,
že ta komunikace byla špatná prostě,
protože slibovali něco, co následně
ministři nedodrželi, vláda nedodržela.
Druhá věc je, že je tady velká pochybnost,
nebo možná poměrní velká pravděpodobnost,
že vláda tu nechtěla hroší dříve
zejména kudy prezidentským volbám,
protože zase se dám možná pochopit z pohledu té vlády,
a tady si jde jim roku na srdce,
že to, že máme volby každý rok v České republice,
je prostě problém, protože aby se dělali nějaké
systémovější větší změny reformy.
Prostě, pokud jsou jakékoliv volby v dohlednu,
tak vláda nikdy neudělá žádnou velkou reformu
bydět sebe víc potřeba a mohli jsme to vidět.
Je u vlády André Babiše, můžeme to vidět i nyní.
Takže ty prezidentské volby v tomhleto holt
pocháněli tedy stavem legislativní nóze?
Dá se tak říct prostě, dočekali se až do doby,
kdy nebylo možné to řešit standardní cestou, zároveň,
tam opozice v tomhleto opět byla neustupná
a nechtěla povolit, jakékoliv upravit,
takže vláda musela požádat o stav legislativní nóze,
a tady zase je to v zvelké části dílem vlády,
ale opozice rozhodně nebyla konstruktivní v tom,
že by se snažila jakkoliv nabídnout řešení jiné,
v tom absolutně odmítání jakýchkoliv změn,
co si tíčete v vladořizace, takže tady si obět vety strany,
ať už vládí nebo opoziční, nemohu nic moc vyčítat samozřejmě,
větší asi váha je v tomhleto na vládní většině,
protože je to prostě většina.

A pak je tu ještě ta retroaktivita, co myslíte,
že bude právě potom, pokud bude podána ta ústavní stížnost,
ten ústavní soud, já chápu, že nejste ústavní právník,
můžete řešit zejména na ten stav legislativní nouze nebo tu retroaktivitu,
co je problematičtější.
Přesně jsem chtěl říct, pokud ani prezident nechce svojevrat právou moci ústavního soudu,
tak rozhodně ani jakož to politolog bych nechtěl
tady se dopoušet nějakého výkladu toho, co je správně,
co ne, já si netroufám říct, co z toho může být větším problémem
pro ústavní soud zdali ta uhdejná retroaktivita,
nebo ten stav legislativní nouze, to znamená ten proces,
který opravdu se obávám, že se budete muset zeptat jiných odborníků,
já na tohle to nemám jasný názor,
a kdybych měl, tak bude velice lejcký.
Možná jenom tedy vyjasněme oba dva typy,
proč musel být využit stav legislativní nouze,
proč ta uhdejná retroaktivita?
Stav legislativní nouze musel být využit proto,
protože pokud by se ten zákon měl měnit standardní cestou,
tak prochází několika čteními, jsou tam různé logiky,
a pokud by se všechno tohle to zákon je dodrželo, tak se nestěhne ten zákon přijmout do toho léta,
kdy má proběhnout a valorizace.
To znamená, že by zákon mohl být přijmout například někdy na podzim nejdříve.
Proto musel být přijmout ten stav legislativní nouze,
kde jsou tě logiky skráceny,
kde probíhají tam všechno třičtení,
i prezent má kratší dobu na rozmyšlenou,
a tím pádem je tam šance to stihnout.
Takže to je ten proces legislativní nouze.
Problém, ale je ten, že legislativní nouze má být využívána pouze v nějakých závažných případech,
například o hrožení životu,
nějakých ekonomických nedávných problémech, živelných katastrof a podobně.
A teď je tersporodná otázka,
jestli nějaký líný přístup vlády do této doby,
kdy vláda neřešila to valorizace
a teď asi uvědomáš, že potřeba to řešit,
jestli spadá do těch pořelevku stavu legislativní nouze či nikoliv.
A pak je tu ještě ta retroaktivita točíš z pětná účinnost právního předpisu?
Ta spočívá v čem?
Teby zjednodušeně je otázka a ta vláda se snaží měnit něco,
co má nastat až v létě, to znamená ta valorizace důchodů.
A nebo, jestli ten nárok na valorizaci nastal seniorum už v lednu
podle výpočtu, inflace a tak dále.
Teď kastováda uvědomovala a řekla si aha,

ta valorizace je příliš vysoká, my chci mi snížit,
takže vlastně snížíme byť ty důchody dostanou se nehořit třeba až v létě.
Ale to právo na ty důchody my už třeba o tohle dna.
A to je vlastně ta otázka, te retroaktivity zdají,
či není, co z toho se počítá
a to je to, o čem by případně rozdoval ústavní soustavené.
Je to pole nás špatně, že to šlo ve stavu legislativní nouze
a druhá věc, že je tam nepřipustná retroaktivita.
Já jako mnést práci sociální věcí za vládu jsem přesvědčen,
že dokážeme u ústavního soudu obhájit
jak ty záležitosti, pokud je o legislativní proces
a vyhlášenou legislativní nouze.
Zároveň také jsme připraveni obhájit
i tu otázku případné retroaktivity.
Můj komentář je jednoduchý, jsem sklamaná.
Prohnutí ano je to při sklamáním.
To říkala místo předstčně, ale na Šilerová v závislosti
na tom tedy, že Petr Pavel se rozhodl,
že nakonec ten zákon o nějších valorizacích důchodů podepíše.
Myslíte si, že skutečně ano čekalo,
že bude Pavel zákon vetovat?
Těžko říct, co ano čekalo.
Samozřejmě tohle to je živá voda na jejich komunikaci.
Křepoměňujeme, že hnutí ano má nadplověční většinu
svých voličů mezi seniory.
To znamená, že ono v lidi se aktivně hájí práva senioru
na příspěvky finanční iněkce a podobně.
Když Andriy Babiž byl premiérem, tak doby pandemie pomáhali seniorů
více, než třeba jiným skupinám.
Takže tady je to vlastně logické,
že ano se snaží bojovat za své voliče.
Možná si trofám říci, že tady bych si dobřeji představit
situaci, o které jsme se bavili před chvílí.
To znamená, že ano na jednu stranu něco říká na Veneck.
To znamená retoricky bojuje ze zájmy svých voličů
a je z toho překvapeno nebo smutno, jak se rozhodl Petr Pavel.
Na druhou stranu může být ale vnitřně rádo,
že to tak dopadlo, protože se stane,
že to zadlužování nebude tak rychle a tak vysope,
jako by bylo, a ano může na tom stavit svojí politiku.
A pokud se po příštích volbách třeba dostané do vlády,
tak nebude mít na herbu ten extrémě obrovský dluch,
který by tím pádem hrozil, ale budeme byt na herbu jenom obrovský dluch.
Takže vlastně ano může být v tomhle tom ohledu rádo,

tak témá, které může řešit a zároveň případně menší problém
v případě, že by bylo po příštích volbách ve vládě.
No je otázka, jestli tato velá vydrží to,
čiž on to ústavní sout prostě může zrušit tu úpravu,
ale našel dvě poznamenala, že ústavní stížnost podávat
se bude respekt ve ona za to bude bojovat, aby se podávala
a aby ji podával ano samozá sebe, tím tedy vyšoupne
z tohoto politického miniboje SPD.
Ano, SPD k tomu to nepotřebuje.
A podvámili se na rehetorický a nějaký názorový posun
mezi viditelnými představiteli Hnutí Ano,
řeklíme od Hledna letrošního roku,
tak velká motivace a velká část motivací
pro to, co ano dělá je souboj o voliče SPD.
Můžeme vidět výrazno radikalizaci v rehetorice,
můžeme vidět velkou snahu získaci, radikáni až antisystémové voliče.
A tady se moře mě pro ano je výhodnější
se za SPD nezapojovat a ukazovat,
že oni jsou ti, kteří bojovali za vyšší důchody seniorů.
Nebylo to SPD, které se připojilo k té ústavní stížnosti.
A pokud to náhodou dopadne tak, že ústavní soudím dá za pravdu,
tak ano bude opět to, které na koni a bude moc říkat,
vidíte, my jsme vám vybojovali.
My, Hnutí Ano, názvolte, my pomáháme proti této vládě
a v tu chvíli bude mít to mě okamora
a celé SPD trošičku problém,
protože budou odsnoutí na vydejší kolei.
A co, když tedy ve výsadku ústavní soudtunovelu zruší,
nepoškolí to pak i toho prezidenta samotného,
když se jí rozhodl podepsat?
To je otázka zase, jak se to podaří,
tedka řeknuška redi, zahránovat ve veřeném prostoru v médií.
Petr Pavel sám vyjádřil pochyby,
zde je to všechno tak, jak má být.
Takže tady mu nemůžeme asi výčítat,
že by šel vládě nějak extrémně na roku,
že by s ní souhlasil nekreticky ve všem.
On sám řekl, že pokud ta ústavní žalba
nebude podána, nebo stížnost, takže ji podá sám.
Takže tady horko těžko můžeme racionálně
Petru Pavelový vytýkat,
že by byl v tom hatom nejvní
a zavíral před tím problémem oči.
Oto vásku ale je, zda on bude chopný,

si to v tom mediální prostoru obhájit,
a jak moc se bude snažit, ano,
případně SPD,
není utočit za to, že podržel váru.
A tady on je v těžké situaci, protože on ať udělá cokoli
tak stejně jej teopoziční strany
budou rámovat jako vládního prezidenta.
Pokud on nebude explicitně lojhálním prezidentem
ano nebuk SPD,
tak si nikdy nezaslouží jejich vděk.
Teď to budeme vidět už u priduné týdny
a vlastně ty dvě asi měsíce,
kdy byl zvolen Petr Pavel prezidentem,
jak o ní k tomu přistupují
a v něm nedávají moc velkým menegrovací prostoru.
To bude 100% jejich
a nebo bude jimi vnímány jako 100% vládní.
Takže tady Petr Pavel ať udělá cokoli
a pokud nebude vyloženě politika SPD
nebo ano, tak se obávám,
že on se z toho jejich vnímání takto nevímání.
Ale může být sám aktivní, může být šikovný
a v medích vysvětlovat svojí pozici
a tím to trochu otupovat do jejich snahu
jejich vnímat a prezentovat jako vládního prezidenta.
Tím samozřejmě ještě předýmáme, protože ten další vývoj neznáme,
ale závěremně zajímá ještě jedna věc,
totiž měl vůbec Petr Pavel na výběr.
Byl to první zákon, který ve funkci řešil,
mohl ho vůbec vetovat, mohl jít jinou cestou,
než jako se očekávalo, že půjde totiž,
že ten zákon podepíše,
že on se scházel s opozicí, s vládou,
řešil to několik týdnů, řešil to už v době,
že ještě prezidentem nebyl, a pak, že by to vetoval?
Hypotetricky si to stát, mohlo.
Mohl to z důvodních právy převažujícím názorem ústavních odborníků,
že to opravdu je ústavní nekonoformný postup,
mohl se tím třeba to zaštitit, mohl se zaštitit tím,
že se jedná o poměrně závažné téma,
které nemá být přijímáno, tak to chaoticky narychlo
a proti vůli opozice.
Asi by tím si neudělal dobré menu vládních činitelů,
je to první krok, je to začátek jeho mandatu

a já chápu, že to je velké téma pro tyto dny týdny
a možná několik málo měsíců,
ale za plů roku, pokud to ústavní jsou nezruší,
to budeme řešit jiné otázky, jiné problémy.
Petr Pavel sám prohlásil, že to, co se řeší teďka
s oledem na valorizace, je pouze nějakou předehtou k tomu
i jak velké a složité problémy se budou muset
v parlamentu řešit v násověcích měsících.
Odkazovat jim asi na systémaričtější reformu duchodového systému,
na stabilizaci ekonomické situace v České republice
a schodku státního rozpočtu
a tam budou ty debaty mnohem ještě vyostřenější a drsnější,
než tyhle ty o valorizaci duchodů.
Takže v síce to mohou učinit, ale i s iná gorační řeči
bylo patrné, že se pravděpodobně přikloní k tomu to k roku
a co si trofám říct, že bylo pouze na vážkách,
bylo to i jak moc bude kredizovat ty,
nechci to snížovat, ale řekl bych dílčí problémy
o tom, jakým způsobem ta snižená valorizace byla přijatá,
jestli to bylo v pořádku, jestli je retroaktivní nebo nikoliv,
ale ten samotný princip bylo vidět, že on s tím souhlasí
a chápé pročít, třeba k němu přikročít.
Tak díky moc, že jsme to mohli probrat.
Dělá děkuji.
Tohle už je všechno z Vinohradské 12.
Vodajského podkástu českého rozhlasu.
Dnes s Milošem Gregorem, politologem z Masarykovi univerzity.
Probrali jsme spolu rozhodnutí prezidenta Petra Pavla
podepsat spornou novelu zákona o níších valorizacích důchodů
prostou méně, než bylo v plánu.
Připomínám, je to ta novela kvůli,
které se ve sněmovně x dní nocovalo.
Pokud si chcete pustit některé další epizody z tohoto týdne,
nebo klidně z týdnu minulých, tak samozřejmě můžete
najdete nás na webu i rozhlas.cz i ve všech podkástových aplikacích.
Naslyšenou zítra.